с 52-65 (ке)
Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз ● ШИНАРА, 30 май, 1978 шу. ● № 65 (5885). ● Мах 2 кеп.

Нохч - Гiалгiайчен историе хьаьста оагIув а хинна юьхьалхар 1978 шера 26 май. Цу дийнахь республика Лаккхьарча Совето хьалха цIерагIа шиг гIулакхаш чакхдоахаш тIаийнаш Нохч-Гiалгiай Автономни Совето Социалистически Республика Конституци (Керттера Закон). КПСС Нохч-Гiалгiай обкома хьалхарча секретара, Конституце проект кийчьйра Комиссе председателла А. В. Власова сесс-оча докхаза ца масех а оагIорахьара хьалхьехар тIехьаьрча шоьаьтка шера республике хинна докхий историческеи хуьнгашца, кердана Керттера Закона Iалькьмат бокхьа доаркIам.

Лаккхьарча Совета сессе болгаз ма-лаьрна, Нохч-Гiалгiай АССР Конституци аарах ойийнар а дерригача советски халкъа, цунна хьаьс Российски Федераце къаьхьегамчоь а, цаI болна лоIам дIахьайкйабь, советски наьха масеран ноахлай оцийнарна оцьмен ду шоьаьтIоьлдарь хьалькъал шоьаьта чулаьца Совето союзан Конституцен, хIаьта ишшта РСФСР Конституцен ялхьин принципаш.

РЕСПУБЛИКА КЕРТТЕРА ЗАКОН

Республика кердача Конституце СССР Конституцен РСФСР Конституцен чIоагIаьлча тайнара законаГIа чIоагIаир советски обществена кулгалдош лостам тешаг лен низ, цунг политически система, наччахьлахьен общественни организацийн лер Коммунистически партие хилар. Цу положене шийна чулаьцар сийлахь - нохкачча Ленина хьаьнца Советски Союза Коммунистически партецара вай хьалха берриг беламан, но ма чIоагIа лоарIаш хIаьн хилар. Уьх историческеи деношка вайна тIаьхьарчу а лагалох «советски наьх хоь: хала йолча мотт-ийе,— хьалха коммунистан ба, фуннагIа хилча а коммунистаца чIалоьтаргнан, партие йолча мотт-ийе, — толам, лиг-на хотало ю», аьнна новкъоста Л. И. Брежнева бацца-лмка дешаш.

Советски обществе дерриге вахар хьаьгIа лола тешаг да партен халкъон де лерхIар, чакхдоахь гIулакхаш цаIаш хилара. Уж чIоагIа кхоталенна, вIашен тешаш лоарIаьнчаьнна, кулгалдой началне ойтта бутъам болаш хилара лола масал а хинна дIаоттар новкъост Л. И. Брежнев Сибарегiенна Гаьнарча Малхбоьлерчи районашка вахх хилар. Цига хьаьгIагамхошца из вIашагIкхетарг а царна дыча къамаьлаца а берригачи мехка-санна вай республике а хьы а чIоагIарта айдир наьха политически къьхьегамен хьинар.

Нохч - Гiалгiайчен партийн организацас новкъостн Л. И. Брежнева указийнарна рекомендацийн тIаийнарг хьаьжжан хIаьта а наччахьлахьен болгаьлдаьйча кIезнигагIа болгаьлдарна а луш, болх лургхинарна

ПАРТЕИ ХАЛКЪЕИ БАРТ-ЦХЬОАГIО

Республика къахьегамхоша могаю Нохч-Гiалгiай АССР керда Конституци

СОНА А ХИННАД ДИКАХЕТАР

Уьх деношка кепатеха Нохч-Гiалгiай республика керда Конституци арахIарах вай республике баха берриг нах сийна со я дега докхха дикахетар хинна ма. Уьмла тIаьхIийта йийшиг а- ну Конституце тIаьрна еррига статьеш. Дерриг а ма-ловцаш хьаьга, советски наьха вахар гоаьлара, республика, ишшта еррига Дахье ишш болаьшаьгIа хилийтара тIаберзабаьла ба цар чулоцIам.

Хьаьнарча вай 34 статья: «Нохч - Гiалгiай АССР гIаданий къахьега бокъо я,—ешта аьнна, дунхьаьген дикалген хьажжан хIаьта наччахьлахьенна болгаьлдаьйча кIезнигагIа болгаьлдарна а луш, болх лургхинарна тIа гаранти ду, — ший безамта, гоьзалга, профессиональни кийчонгI, дешарга хьежжан обществен хьаьгIаг торгалдаьйна профессии, гIулакх, болх, харжа бокъо хилар чу а воьдIаьнна. Ишшта мах болдаьн, цара, цамогIан хIинна лаьрба даьра, салаIара, кхьаьрашта республике бахача дуьккача хьамех болча наьха цхьатарра бокъонаьн луш и ца Конституце кхийола статьеш а. Цуьнца дIехо йолча хана кхы а дикагIа кхаььеча дош а луш, из лер тIаьра хьаьбаьлду вай республике Керттера Закон.

Ж. ЯНДИЕВ,
Грозненски индивидуальни барокъашт тегача фабрика точильщик.

Хьаьлаьшка латтача декхарех дика лоарIаьбеш хьаьбоагIа иттаьлгIа пятилетка уьх кхоалагIа шера Iаьрановски районе гIе-ме сонна техникума шурий ферма болхлой.

Ишшта, шура мехкара дIабахача бIиъ бетта план 106 процент хьоагIийир цар.

Доаьхх толамаш кхы лох на деш кхаььег уьх май бетта а. Дийнахьех буси хIара IаттаьгIа юьхьера даьрхIана 7 километрашца ойтийтаьш воархIаьн йоьшо «бетонаьн» хIе гербнийашца тоссаш лаьтт, кхаьна. Цуьг совгIа кIезнигагIа сеттаьгIа ма-дарра. Цуьнгахь болгаьн мотаьгIа ишшта лаьрхьа лаьтта цамна а доаьккаш хIара гектара тIа центнер кхоьнийтаьш минеральни удобрений тосс.

Кхаьш леладерий хьинар айду морально-материальни стимулашца. Яхье хьаьхьаьттаьрдуьл хьаьжжана листовкаш, «Молниеш» тIа. Цуьг совгIа 6—8 дийнахьа оасар чакхдаьккхача хIара сага 21 сом ахчан прем ду.

Цаьнг а агротехнически боьхонаша дIадеьхача тайнара Iунал деш саха лерхI наччахьлахьенна 12 заьхк. Уьмла сеттаьгIа ма-дарра. Мел йоьда торонаш оарцаГIаьхьа дагалаттар чакхдаьккха а хьожаргда тха.

М. ГУЧИГОВ,
Урус-Мартановски района «Горец» совхоза керттера агроном.

Оасар деш ба

Хургболча хьувьаьма йоьаьхо а еш, бIаьстI дийнийнча хьаьгIурашта айдийнча хьинарца Iунал деш ба тха совхоза кхаьл лелаьдеаьр. ХIанз оасар деш ба уж 540 гектара тIа дийнийнча шоьаьта сеелаьшта. Соаьхарчул 60 гектар дуьхьагIа дийнийнай уж уьх шера. ХIанца 300 гектар оасарах цеелаьр вийна.

Ноьчкан латтар бахьан долаш Iалькьмат дуьхьел листеш я тIаьнийна оасара баьшаш. Царна тIатеIIа кхоьсам доаттабеш А. Бирзала я, Царна юьхье къьжаччу социалистически яхье хьаьлла латт коммунистА Дуьхьеш Ярагiе кужалду бригада. Листа воьзнера сеелаьшийлгх а еш, сихен дикеш оасар ду эвеньевойс Абуева Зуэпас, болхлоца Сагаева Палада, Мунаева Зарах, Малыьгарова Яхтас. Ден норматш 140—150 процент кхоачийнчо царех хIарне. ТIокхха тIаийнйа декхарийн а IаьмнIа дан цар. Масала, З. Абуевас лерхI хIара гектара тIара 500 центнер мерза овлаш чуэне, плян 235 центнер йолча. Паладе, Зарах, Яхьтас лаьхIIад хIара гектара тIара 350 центнер мерза овлаш чуда. ХIаьта ерригача совхоза шекара сеелаьш лелаьрашта дош денна пхаьаьт совгIа 25 центнер а йолаш хIара гектара тIара 250 центнер чуэ.

ХIара сага Iунал де цхьаьна гектар сеелаьш епийй. Оасар мел дийн ду хьоьмаьн лаьрхIа вIашагIьелца комисси я. Цу Iулаххо хIаьрне бекхтохаьн айду.

Куп-кара оасар дан ца Iеш гектара 8 килограмм кхоачийтаьш воархIаьн йоьшо «бетонаьн» хIе гербнийашца тоссаш лаьтт, кхаьна. Цуьг совгIа кIезнигагIа сеттаьгIа ма-дарра. Болгаьн мотаьгIа ишшта лаьрхьа лаьтта цамна а доаьккаш хIара гектара тIа центнер кхоьнийтаьш минеральни удобрений тосс.

Кхаьш леладерий хьинар айду морально-материальни стимулашца. Яхье хьаьхьаьттаьрдуьл хьаьжжана листовкаш, «Молниеш» тIа. Цуьг совгIа 6—8 дийнахьа оасар чакхдаьккхача хIара сага 21 сом ахчан прем ду.

ДIаьо а агротехнически боьхонаша дIадеьхача тайнара Iунал деш саха лерхI наччахьлахьенна 12 заьхк. Уьмла сеттаьгIа ма-дарра. Мел йоьда торонаш оарцаГIаьхьа дагалаттар чакхдаьккха а хьожаргда тха.

М. ГУЧИГОВ,
Урус-Мартановски района «Горец» совхоза керттера агроном.

Журналисташ ЭЛОУ-АВТ йолча

Грозненера междаьттА чакхдоаьхьа промышленности кердача техникаца IалашIарга, кердА устанвовкаш хьалъарг йолаш йолаш юьхь я В. И. Ленина цIерагIа Грозненски междаьттА чакхдоаьхьа заводе хьалъ-еш йола атмосферно - вакуумни турбостанцийра электрообеспоиливощи установка комплекс (ЭЛОУ-АВТ). Из IалькьмАте бокхьа лоархIаьн йолаш установка я. Из болх бе болаьлдаьр торо хулийтарийн дикка дуьхьагIа миллионашца тоннаш междаьттА чакхдаьн, дикка дилаьча, хIаьнарча хьо IалелхаьшI дар дикка кхоачашдеш дола миллионашца тоннаш моторин доагор дуьхьагIа арахеца.

ЭЛОУ-АВТ сихагIа хьалъаьь яккхара чIоагIа терко ю цIанз партийнан, советски, профсоюзни, комсомольски оганашца, укхаза тIадерзадаьд Нохч-ГIалгIай гIиллошъеча управлене, СССР монтажнин лаьрхIа йолча гIиллон балхйн министерстваьй, субподрядни организацийн дикагIдоьла нийаш. Республике лоархIамегIа лоархIаьа ду гIиллошна шефстер лелаьдеш тIаийнар автилетка хьоалагIча шера январь бетта Нохч - ГIалгIай АССР журналистий Союзо а.

Цу юьхь республикански газетий, радио, телевидене журналисташ даьр фуд? Уьх шера 25 мае хинна артIаьнарча выездной летучке «Грозненский рабочий» газета редакторца заместителла П. Ф. Сехина, «Ленинский путь» газета редакце промышленности отделе заведующе В. Б. Матиева дийнар лоархIаьне гIиллоьн хьалъеча каст - каста редакцийн болхлой хуьлин хилаьрх, газетий оагIоьн тIа, радио, телевидене передачашка лоархIаьне йола объект хьалъеш болаьхача гIиллонхойн хьаштдоьла дешаш аьрнаш хилаьрх. БоьхкIаьчIаьрез йола установка сихагIа хьалъийн яккхара социалистически яхье хьалъхалаттарца шера бовзийтара дуьхьа дувнан хилаьрх.

Масала, гIиллоьн хьалъеча вIашагIа а елла болх беш я «Грозненский рабочий» газета рабкоровски пост, из хьалъечара гIулакхаш мишта лел хьаьхьхьаьн йола материалаш каст-каста хул «Ленинский путь», «Сердало», «Комсомольское племя» газетий оагIоьн тIа, радиен телевидене передачашка. Цхьаьолча хана гIиллоьн

АХ ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЪЕ ГАРГА БА

Производстве эффективноьн балха дикаьн лаьхьара шерра социалистически яхь йолчаьнгIа: II Анисимов цIерагIа Новороссийскийн мехкаьлаьтта чакхдоахача заводе хьоалагIа мехка тоьаьнгIа продукци.

Июна шоллагIча ах беттА чотагIа продукци арахецаш я Гасанов Заид Юсупович Васильева Людмила Ивановна, керттА латтача установкай коллективаш я.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

Вежарашка йолча Венгре

Уьх деношка Венгерски Халкъа Республике яхьа КПСС обкома хьалхара секретарь Б. В. Власов керте йола Нохч - ГIалгIай АССР партийнин болхлой делегаци Делегацица ба — КПСС Грозненски горкома хьалхара секретарь Н. И. Семенов, КПСС Назрановски райкома хьалхара секретарь С. М. Беков, Нохч - ГIалгIай гIиллоьн хьалъечарча гIиллонхойна, монтажникашца, электрикашца, механизаторашца шоьаьт хьаьчча материалаш тIа цIенахьтта критика а еш дуьд, нийслуш йола хьоачамбошарца, цо новкъостан ду гIиллонхойнга уж Дадаьа.

ЛоархIаьне гIиллоьн хьалъеча каст - каста журналисташ хилари укхаза гIулакхаш цара дина доаьаьш хилаьрг шоьаьта ловш хилаьрх лаьца дийнар гIиллонхойн летучке № 7 йолча треста Грозненски управленене монтажникийн бригадина Баболченко Дмитре, Нохч - ГIалгIай гIиллоьнчеча управлене СМУ-7 бетонщийн бригадирца Батиев Исраьил, Мазиев Iарбе, СМУ-7 слесарца Стрелков Владимира, прорабашца Себиев Хьамзата, Солмышкин Василе, СМУ-7 керттерийн йIежера Ярошевский Бориса. ЛоархIаьне гIиллоьн хьалъеш боахкача гIиллонхойна шефийна - журналисташца деш доаьа новкъостан доькхе хилаьрх, цунна шоьаьт чIоагIа ранза хилаьрхи дийцар мар.

Ишшта выездной летучке даьхьа лоархIаьн хинчарашца дуьхьел нийсен хьехамашн критически замечанийн йир. Масала Д. Баболченкос белгалдаьккхар гIаьтташ тIара цхьаьолча лаьрхIаьн, радиен телевидеен, гIиллаьн еш йола передачашн йIоаьрга чуловаьн болаьн на лиьр, юьхь темаш лоархIаьн болаьш ца хилаьр, цудухьа парех кIезнигагIа пийда боалаш хилар. А. Мазиева, В. Стрелкова дийнар гаьетчийнна, радиен телевидене болхлоца шоьаьт материалаш тIа, передачашца Грозненски вышкбетонна конструкцийн завода коллективе - гIиллоьн хьалъеча шийн ханнахьа бетонна марххаьн да лоаттабеш хилаьрх, цунца цхьаьна нажуьнн материалаш ву хилаьрг. Шоьаьт бена балта - тIехьа гIиллонхойн, заказчикашца, проектировщикашца юьхь аййна бу-заманца ца хилаьрг ну деший а боагIаьта бесса журналисташца терко на ешт хилаьрхи дийнар прорабашца Х. Себиева, В. Солмышкина.

Летучке даьхьа лоаьаьш хинчаьа гIиллоьнхойн журналисташца соцам бир каст каста вIашагIбеттабаьла, ЭЛОУ-АВТ сихагIа хьалъеча, яккхара хьалъеника латта декхарийн, толамца кхоачашдарца шоьаьта хIаьнза новкъостал де.

А. САМОЙЛОВ.

Хьаьналча къахьегама сий лаккдеш

«Малгобекнефть» НГДУ шоьаьтлагIа РИТС-а интернациональни коллектив - ГIалгIа хьожжаьн хилар Нохч-ГIалгIай АССР - Лаккхьарча, з Совета аргIан а йоьаьчча барХIалгIа сессе-балдаьра. Тха мехкаьлаьттаьхоех хIарне даггара кхоьаьдаьш деш тIаьрд ду сессе чIоагIаьдаьвай автономни республика Керттера Закон. Кхы дIаьо а хьаьнна къахьегама сага. Сий лаьхдара, халкъа вахара хьаьл тоьаьрг, мехка низ чIоагIбара, ма-моттА сецца IаьнарIа проверца кхоьаьнга — коммунизмагга — кхоьчадара. ТIасрозиь я Нохч-ГIалгIай АССР кердача Конституце хIара статьеш.

Кердача Конституце Iаламате йоккхий боьхонаш ду къахьегамой коллективашца. «Къахьегама коллективашца даьхьа лоаьш, — белгалдаькхъ автономни республике Керттера Закона барХIалгIа статьеш тIа, — наччахьлахьенна общественни гIулакхаш лурпечен къестаденен, производственан социально дегIаьнарчан планированин оца, кадраш кийчьечен балха тIа дIанийсчеен, предприятеш учреждениеш-тен

ГIУЛАКХАЦА ЖОП ЛУРГДА

Республика берригача къахьегамхошца саьнна, тха школа коллективца а докхха дикахетар хилар Нохч - ГIалгIай АССР кердА Конституци тIаьрах.

Вай вахарг хуьлаш долча юьхьара доархIам болча дерригача тIамашца саьнна, кердА Конституци тIаьнарг а лаьрхIарх, КПСС XXV съезда историческеи решенеш, кхоачашъеча юьхьа кхы а доькIаргIа даькъа хьоргхьлаьрх.

ДАХАЛДА ВАЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДАЬХЕН ДЕРРИГАЧА КЪАМИЙН НАРОДНОСТИЙН ВЕЖАРАШКА ДОЛА ДОТТАГIАЛИ ИОХАРГIОАЦА ЦХЬОАГIОН!

ЯХИЛА ВАЙ СИЛАХЬ-НОККХА ДАЬХЕ — СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКАЙ СОЮЗ!

РЕЙД

КХАШТА ХАННАХЬА IУНАЛ ЭШ

Уьх деношка «Сердало» газета рейдова бригада тIа районгера совхозашца кIаьштаттен комсаштен Iунал делца, оасар дIадоьаьккхьIа мишта вIашатIехьаьаьккхьаьш хьожаш.

ЭгIара хьалха тхо хилар «Луч» совхоза кхашца. I132 гектара тIа да ухаза гурахьа дIаийнйа ялаташ. Массийхьа гербнийашца теха оасарах цIена да елан муьхи тIабола кхаш. Цуьг совгIа хIара гектара тIа 1,5 центнер йолаш азотни удобреений тайсай ка бола ялаташ дIаийнйча. ХIаьта а геттара эсала ба 108 гектара тIара мукх. Юкъ-юкъе чоьнилгашца йIа дна ньсса мотт-ийан я 344 гектар йолча кхай тIа а.

Ши бIаь совгIа гектара тIа да совхозе укх шера дIаийнйа генараш. Цига маьхаш дьхьаьл, культивацийн ньй. Цуьнца ца кхаьгIолча генараш оасарах цIена да. ДIхьабаьккха 26 гектара тIа бIаьш тIабаьйна оасар ца-дича даргIоаьдаьл ца. Из гIулакх тIехьаьдоалаш латт.

Дика тIаийнйай совхозе 280 гектара тIа дIаийнйна хьажIаьш а. Царгна ньхьара культивацийн еш ба механизаторашца. Из болх тIехьаьдоалаш латт. 80 гектара тIа вIалла хьажIаьш бIарга на гуш оасарах тIаьдаьлаш. ДуьхьагIбараш бIаьш а болаш.

— Ну-хьай тIа культиватор яккха вIашатIехьа даьш, — йоьх совхозна вокхгаIгIоьлча агронома Е. Г. Полищука, — цудухьа из гIулакх тIехьаьдаьлаш. ХIанз гербнийашца тоха кийчьдуш да тхо хьажжийй хьашка...

Райончерга боьхаьмашта юкъе дикагIа а оасара цIенагIа а я «Луч» совхоза комсаш. ЛерттА чакхдаьхьа ухаза хьашкара бIаьстан болхаш. ХIаьта а кхо бIаь совгIа -гектара тIа мутIаьрашка оасара де делаш да комсий кхаш. Из болх сихгара оарцаГIоьла беза совхозо болхлой.

«Кавказ» совхозо М. П. Темченко керте латтача мехотрада 110 гектара тIа дIаийнйа генараш да, 229 гектара тIа хьажжийн я, царех хьаьш дехкарна кхай тIа дIаийнйа 50 гектар ялатийна лаьрхIа а йолаш. Оасарах цIена да генарийн хьажжийнйи кхаш.

— ХьажжийнйИ генарийн кхашца хIара лоргIа массаса деIх юкъ юкъалушьеьча доьаьш кхоьш кхоьша маьхаш дьхьаьл, — дуьд отрядан учетчика К. Ефимов. — массийнца хьалхара культивацийн чаьхьаьккхай. Цудухьа да тха кхаш оасарах цIена. Оасарах цIена да отрядан гурахьа дIаийнйа.

ХIаьта а 27 гектар йолча генараш дIаийнйача кхай тIеи цхьаьолча хьажжийй кхашкен юкъ-юкъе кара оасар де деаьш могтийтаьш. Из болх бен саг лаьпар цхьаьнгахь бIаргагIу. Цу гIулакх болхлой тоьаьш тхона...» бехкаьгIьеш отрядс.

660 гектара тIа комсаш я. Кавказан совхозо шоьаьтIа ца-деленеш. МутIаьрашта юкъе шозза культивацийн яьй парна, 200 гектара тIа шин оагIорхьа я еш. ХIаьта а дукхха комсий кхаш да оасар на дина даргдоаьаьш

— Школера дешархой хинаьб тхона комсаьта оасар де на новкъостаг деш, — дуьд отделене управляюще Саракаев Хьабийбуллас, — хIаьта а кхм 40 соагIа гектар я тха дуьхьа оасар долаш. Болхлой кхоачам болаш на хилар бакьон долаш тIехьаьдоалаш латт из гIулакх...

Оасарца геттара ледара кхоьсам лоаттабу «Советский» яхача совхозо. Еррига бонхIаьш а тIаьнийна латт совхозо керттера хьаьгIа. Шоьаьта кхоьш харатийнйи даьрш а долаш дуьхьа оасарца да кхашкарча стаьнашка, наькьий листочкаш.

1200 гектара тIа гурахьа дIаийнйа ка бола ялаташ да ца-деленеш. 900 гектара тIа марг гербнийашца тоха вIашатIехьдаьнидаьр ухаза хIанзаьлца. Цхьаьолча ялатий кашка дуьхьа бIаьш, чIоагIа. Цуьнца оасарца да. Совхоза кургалхойн специалисташ бийбеннаьхоь тарра да соаьхка цхьаьолча совхозе

Керда хоамаш

Пятилетка хьалхарча кхаьа шера пхиа СССР керда Конституци тІаьнІа цу дузаьча деНгІа кхоачашъера шерра социалистически яьх йоаржаьвІ Грозненски бурув тохара балхІй управлене. Бурувдеттаран шиа. Мэзо кердача кхъьбгаиа толамашка кхувв ушр. Бурув тохара пхе бетта задани 17 мае кхоачашъвІ цар, 23 мае та кхачалелха пхе бетта планГІа лаьрхІачуа совгІа техар 570 метр бурув. Цу юхедисча деношка яхьа 6 хьелаш бетта шерашка бурув тохарца управленеколективо июнь бетта календарГІа.

Бурув тохара сухал лаьхьярах, электроэнерги, химически реагенташ, утяжелитель, кхІаЬла материалаш кхоачаш, бурув тохара дІабоаш мах лоХбарах, бурув деттача остех бизза пайда нйбарах уьх шера паччахьалькенна планГІа лаьрхІачуа совгІа 118 кхоачашъ пайда баьб управлене бурувдеттараша.

Къаьстта дика кхьа а хьегаш, хьалдаьнна социалистически яьх хьалха латташ хиларца белгалъяьнна я буровой пачальникаш Мельников, Джандаров, Тарамов, Малецкий, Дядюченко, Луганский керте латтаьнна буровой коллективашка. ХІанАлЬха бурув тохара ях шера пхиа дикка тІехкхоачаш а яь, июль бетта календарГІа кхьегаш а ухьу.

* * *

«ТІехьабусарашца боацаш бе болХ» яхача деиизарІа кхъьбгаиа Малгибевский цар, 23 мае ГІа кхачалелха пхе бетта планГІа лаьрхІачуа совгІа техар 570 метр бурув. Цу юхедисча деношка яхьа 6 хьелаш бетта шерашка тІехкхоачашца бурувдеттараша.

Хьинарг хьа а хьегаш дог ГІоздоаца толамаш доахащ хиларца белгалъяьнна я буровой начальникаш Галяева Нейса, Аташшков Иван Алексеевич, Галаев Іаьла, Хаитмиров Галимзян кертс латтаьнна колективашца. Цар ХІанАлЬха тІехкхоачашъвІ бурув тохара хьалхарча ях шера пхиа.

ДИКАЧА НАХАХ

Токарь Ю. ГЕЧЕБАЕВ

МоллагІа дале а хьалха яша хІама де аВаштІехьалар сага шийна дола дожжа совгІат да. Цудухьа хьона мишта езаенай токара говзал аьвина дьаьча хиттарг ше жоп луш «Автомеханическийе-ремонтнае» кхаьа опытно-экспериментальн заводА № 3 йолча механо-оборочни цеа токара Гечебаев Юрий Магомедович аьлар: «Цкъа-цкъа ше, уьх лайца бозача балванкаш ший тайпара хоза оттхьал хьвІнарагІа хьайна ГІоаГІа хоаьвт, шоллагІа-дале, сона геттара дика хет айса хьаьча балхах вай Дьахенна пайда болалаш хиларг. Цудухьа Іомаий да токара говзаьл.

Юре дувцучех тешаш дог дойташ да ю ший балха тІа доаха доккхий толамаш. Ший деана норма Гечебаев 150—200 процент кхоачалаьр. Пхи шу марг дац Юре токарала болх бу, цкъабакъа, коллективе ше везаьлийтен цун дуккхача ГІулаккхийта юкъьвахен-м кхиийна цун хІаьлле.

Из 1964 шера Эскаре ГІулакх лаь а ваьнна цІа ма-мотте а вера уьх заводе балха, цкъабакъа ше спортсмен хиларг спорт кота ца луш «Спартак» яьхьа обществе болХ ваьхар завод я йита. Массеск шера ца цига болх баьчуа ГІоаГІа ше цкъан хана Іомадеш хиина токара ГІулаьхх дицдаьлйта ца могащ заводе юхавера из.

Ше уьхаза балха вера деиз иштта лиха къаьсгаьр хьвоаГІа Юрий. ИкоплагІа пятилетка ГІулан 3 шера хоачашъвІ цо. Кварчча-пятилетке а висаиащ дуккха тІехьа-м. Цо хІаьлаьлха хоачашъвІ пятилагІан ГІулаьхх дицдаьлйта ГІулаьхх ушр шера массеск бетта хаиал хьалхьаьнна къаьсгаьр за из. Хьалхарча баьх бетта план цо март бутт юкъе хІачалелха хоачашъвІ.

Ший балх хала да ашиц ца Іеш заводе общественаьн вахарг диллаьнна лоьсьа лоьсьа цу ІаьмІагча сего. Из ва завода партбюро член. Нагахьа общественни мероприятии чаьхьаьнна из ІаьнІенонна кхеранг да (центральни нервни система сетен бозбу), 120 дешІелаш тІехьаьнна лазар хьов. Транспорта лелам интенсивни болча улица тІа ГІар-тата 90—100 дешІелагІа кхоач, хІаьта цІенОй поиаша ах лаьхьа мара соцадеш уьх таташ, — кораша — дерригг а диьлаГІа дикъа.

Цу тайпара, цІагІа, балха долиш, ДІа-кхоа долдалдаьна арадалыча массаза а ГІар-тата кхеранг тІаьлатт вай унахьцІенонна. Оттаьдьна ГІар-тата ерригГа органий лергГІа ГІоаГІа белга толхадеш хиларг — цІийлеларгара денз БаргІанурага кхоачаш, гаьгагІара яьхьна цІийлоттаьдарга кхачалца. Къаьстта ГІоткъам хуьл психикана.

Дий-хьоГІ бІаьшерен цу лазара дуьхьала оттаде эффективни хІама? Таташта сеша изоляци е йиш яц, хІаьта из эшаш а дац (хьахозаш ихьаьхьа хІама доаиащ хІитта а зенне да), цкъабакъда хІаьн уьх сахьаьте гороДашка пийсьена ГІар-тата ситуаци эгІара дуьккагІа яьх болдаш йоЛа перечча дешІелаш лаьр хорабарг способ а пайдана лаРхІа еаш да, хІама аьлча дуьнащ дар ниьха ІоаттаьдІенонах да.

Вай мехка ГІар-татаца лаьрГІа ковсаьст лоаттабу дукка ха я. СССР Министрий Совето массеск соцан баьб предприятей, ГІишлонай, транспортни организацей кулгалхой гороДашкарча гонахьарга гонна Іаттьшш дола ГІар-тата кІеиГІара ГІЕлерадаьна ГІулаьхх дерхарийа беш. ХІаьта унахьІенО лорияра законодательства ЛаРдаш тІе Совет Министрийн ГІар-тата ГІар-тата ГІар-тата

Нохч-Пілгіай химическа заводерча дуккхача болхлошдог гІоздалгча къахьегамга толамашна белгалдоаккъ ухх шеран шоай деза цІей. Царех я засыпщица Агуева Яха, пресовщица Просвирина Ирина Николаевна, слесарь Рощин Евгений Николаевич, аппаратчик Берсанов Джамиль Ахьдович. Царна массагена я коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цІеран емкал. Юкъера лаьрхІача хІара смена гІа нормаш 115—120 процент хоаначІашо цар.

СУРТА ТІА: (аьрдаьхьа аьттехьа) засыпщица Я. Агуева, прессовщица И. Просвирина, слесарь Е. Рощин, аппаратчик Дж. Берсанов.

И. ПЛИЕВА суртІ.

«...СА МИЛИЦЕ СО ЛОРАВУ»

ОБЩЕСТВЕННИ ПОРЯДОК ЛОРАЯРА—ЙОАКХО

Назранонаьр районоаьмо хІоаначІоаг шоай лоІамерча халкъа дружиннай, правопорядка опорни пунктийн профилактика советийн болх тоабора тІадолІаш. Иудалхаш. Из болх беш оаза черкалду партийн а советски а органий кертІерча лаьхкарг цаІ кхуьш йоагІаьна тІеэмена коммунистически кхетам балар, из хьинаьр къахьегама юкъеэозиг хилар.

Производственни коллективашкара паьта лоарХІаьш сий деттн бола членашц, городе а районе юрташка а бахача наьхах дикагІойла общественникашц шоай лоІамерча дружиннай мугІаращта юкъеозаг ше да бахача наьха кхетам балара бокха лоарХІам болаш хІама. Шоай лоІамерча дружиннай профилактика Советий болх вІашТІехьбаккхара гІулакха юкъе хьичаьс дакъе лоаш Сийлахь — боккъаьча Дай - мехка тІема доаккъашоша Т. Х. Мальсагова, М. Оздоева, дуккхача хьибаоаьна. Печа ялло лайна, цун уьзаьн-суьрт бІаргайна. Ишай лоІамерча дружиннай мугІаращта юкъеозаг ше да бахача наьха кхетам балара бокха лоарХІам болаш хІама. Шоай лоІамерча дружиннай профилактика Советий болх вІашТІехьбаккхара гІулакха юкъе хьичаьс дакъе лоаш Сийлахь — боккъаьча Дай - мехка тІема доаккъашоша Т. Х. Мальсагова, М. Оздоева, дуккхача хьибаоаьна. Печа ялло лайна, цун уьзаьн-суьрт бІаргайна. Ишаьнаьрг, хьаьхьа йоаьчаьнгІ, ваьнгІ, ваьнгІ, ва

Краснознаменни Малхбузен Н-ски отлични погранични застава бIухой тIемен политическийн кийчо еса тIехдика толамаш доахаш нажъабакъар погранничи бIуний 60 шу дизара юбилейна.

СУРТА ТIА: сиха оарнигIолаа група тIехдикача застава командир комунист, вокххагIвола лейтенант Семенов Виталий керте а волаш.

В. ПЕСЛЯКА сурт.
ТАСС фотохроника.

60 ШЕРА ДОАЗОННА ХА ДЕШ

Советски доазонаш лорадеча бIун 60 шу диза. Ший историйа долаза ю 1918 шера 28 мае В. И. Ленина доазоний ха хьалдарах долча декрета хулг яздича деш. Вирса я романтикийн а да 67 эзар километр дIаьхьа ца СССР паччахьалхсен доазонаш лорадеча советски пограничникашта тIаьлатта тIулакх.

Доазув лорадеу бIу хьаберта дIаьхар Октябре хьаьнгIа тIа лепиш я тIаьнз. Социализмах дунен система хиннад. БIеста йиш йоацаш дегIабенаб вай мехка экономическийн обновлени иза. Нижний соотношени социализмийн пайдане йоьла тайнара хувцаденний. Цо торо хилийтай социалистически капиталистически мехкашта юкъера тIулаяхаш конфронтацегарен ешийлаяр «темагаре» дунен хьалхьцца юкъера кхоччам лаьтIбалгара даьа.

Цхьабахьца Малхбоьалехь хьикаре лелаш да дунен халхьцца юкъера хьал хIаьлдара курса духьалара цу мехкашка влияни йоьла виаш. Агрессивни империалистически гIозаранна «советски кхерам» кхоьмаш ца тIайолча массача кемашца.

Цхьабахьца керттера из — нах, хьарш. Тахан сроча службе, бола дуккха дуккагIбола пограничниашца юкъера образовани йолаш да, хIаьта доазон тIара эпсарашца берригаш а хIана баьа аьина лаьхера образовани йолаш да. Уж дуцилга йоацаш социалистически Дальхенна мутIаьха, тIема тIулакх дика Iомадаь нах ба.

Кердача Конституце тIа хоадам бIоланн белгалъаьхай Советски Союз хьаьча мехкой паччахьалхсенашца тIулакхан леладу принципаш. Царна юкъе я доазонаш дохаде йиш ца хилле, территори бIарчча хIаьа еаш хилара, нурча тIулакхашта юкъе ца лелхара принципаш. Конституце рамка чу шоай тIулакх йа а хьоп доазон тIарча бIоьу цхьаьнна а матийтаз СССР сий доаьча, чоагIаьча доазонна тIаьхайдача.

Советски доазув лорадеу дерригача халкъа тIулакх цхьаьна тIаэттал. Доазонна юкъера районашца массанаьхьа а я балхаш деш шоай лоIамера халкъа дружниаш, пограничникий къонча доттагIий отрядаш. Доазон тIа латтача бIоьу IоагIга сам бу моттигашкарчаьа бахача наха деча тIом.

Дикка дIаьхьа доазонаш лорадеча вежарий социалистически республикай доазонаш лорадеча бIаьнаша цхьана тIема тIулакхаш а леладеш кхоачашдуе советски доазон тIарча бIуьу шо ший декхарадо. Из содружество идеологи юкъера хIаьца, де лерхIарчаш цхьатарра хилара а кIиллеш тIа даим чоагIоу, цо совбах гергаьшарча вежарий низ.

Дилла а тIема тIулакха кийча лаття боьхонна йола халкъа гвардаш йолаш базаб доаьув лорадеу бIу Советски Дай-мехка историена юкъе. Шоай сийлен декхар цар дIаьхо йолаеча хаца а хоачашдерца партера халкъон дIаьлехьача тайнара.

Виталий МЕЛЬНИЧУК,
полковник,
(АПН).

АРМЯНСКИ АРХЕОЛОГАША ХЬАДИЙЛАЛАР

Еревана гаьна доацаш МохрабIур хьа тур даьхаш Iилыахошта корайнг, специалисташа течаьчх, тIи эзар шу хургIоьа а хьаьнгIа метаал лоьаьлду пийлиг. Цига гучаьлар ишта Армянски лоьмашта юхе бахача дерзин наьха культура лиьхх хинна хьаьрга тешаг ешийлоьаьлду йола тайнара хьалхьонн хIаьмашта керамикех яь изделиеш.

МохрабIура тIара археологически-балхаш доладеш 1970 шера. Юкъьаьнга корайна хIаьмаша а дикка дикагIа довзийтар историкашта мохрабIурских наьх бахъаьча моттига вахар. Корайнг металлургин хьаьдеш, хьаьметте- вайсамаьнгIолаьлдаьлеьча хьоалагIа эзара шерашка хинна наьх бахъаьча моттигашкара, сеттара кIезига корийн болх. Метаал лоьаьлду лиьтейн формашн. ТIехььарча шерашка корадаьдар кхьаьрашн санна доаьа храм, йоьхьийча кхерий блокех ьь цун Iала дреевн наьх бахъаьча цIенех юхедисарех. 6 метр лаьхьагIа я. Цун бухь тIа уйн согIаш до.мотте хинна хьаьгаьш бола базаьлта Iаьхьа.

Георгий САРКИСЯН,
АПН корреспондент.

ДЕШАРХОЙ КЪАХЬЕГА IОМАБУ

«Юкъьера дешара школашкарча дешархошта дешар хьехилгеп кхетам лулген дIаэо эргадаьхьха тоадара а уж хьаьгIа хинбаьра а хьаьхьаьрга». КПСС ЦК-на СССР Министрий Советен соцам кепатеча арбаьвнаьул тIехьаьгIа (1977 шу, декабрь) оьлларгIа деш хийлад, оаргIа кхуьш лоьча новкъаьхьа къахьегана хкетам балара тIулакх.

Хьаьнгарш вай, масала, № 19 йола тха СоагIапчарча юкъера школа. КПСС ЦК-на СССР Министрий Советен соцам кхоачашбар духьа чаьхьха хьаьда мероприятеш кийчьаьл школе организационно - педагогически хьисапера, дешархошта къахьегана хкетам балаген профессе лостам гойтарен, школера дешарча процесса эффективности дикалн лаьхьарца дувзаделна кхидола дешар дийлад. Царца дувзаделна уьх шера февраленн мартен берий дешарча - ноянношца ерригача школа юкъара собраниеш йьл.

Дешархой дешца-ноянношца а, 8—10 классашкарча дешархошца а вIашагIехьаьча хьийжар кулгалер болхлой, производстве хьаьлхаттарран, школана шефство лелаеш бола «Ингушский» комсий совхоза механизаторш. Дешархошта къахьегана, кхетам балаген профессе лостам гойтарен тесмах лаьца берий дешта-ноянношгера дийца бовлача классашца дешкарча дешархошца хьалхашка пхьа санна дувзаьхьа а хьамаьлаш даьд школа директора, заьнчиаш, классин кулгалдоьхна, хьаькарошца, «Ингушский» комсий совхоза партКома секретара А. О. Гетагажева, агрономашца И. М. Ганжалова, районе дикагIа йолча доярках Б. М. Корнгоаьс. Кийчьаьл йоккхий стендашца лаьтт школе: «Вай шефаш болчаь», «Производстве хьаьхьаьлатта- раш», вIашагIеьллай профлостама кабинет. ХIанз школе дувзаьн да дешархой производственин бригадаш хьаьлетаен вIашагIехьбаккхарца, дешархой къахьега Iомабера эна материальнин производственин база хьаьрга дешаш.

Тха школа омыто хьаьхьоьх, дешархой производственин бригадаш бакъахьа вIашагIехьа езийла а йорташкарча школашца уж хиланза эргIоьаьш хилаьрх.

Юкъера йортII школашкара дешархой оьсарг хьаьхьа Iомабелга вай хьалашка тоьал чоалхаеш проблема я. Цу проблема Iуьйгаьлла, йолаеш дешарчаьнгIа дешарчаьнгIа, цунна ца хилла, теоретически хьаьгIа а кийчьаь дайнаьдаш, цуьхьа практике массаза а нийса хьестадеш хилаьрх.

ТIалаташ ца хилийтар дувзаьн дагаккхаьла деш школе хкетамна процесс вIашагIехьаьккхийла комплексин нагьаьгIа лелаьдара хьаькъьха парте дIадекхар. Комплексин наьхьа керттеьдар — хьехар х о ч у н ца бIарччаьна школан берригаш мехкаьнга бахьа я я лерIарашн, деххарашн, принципашн, чулоацам, методашн формашн цхьаьтарра хилар.

Уьх статьис дерхIар — тха школе проблемехьа ерригаьнн бригадаша шин шера баьча балхаьга а хьежа, берий даьй-ноянойн производственин организацийн чулла дешархошта къахьегана кхетам балара тIаерзаелгга.

Тха школа производственин бригада шин шера 4 гектара тIа шекара сеьклаш хкеш хиннай. 1976 шера, хьувьхьам дика кхебба хиннабала а, паччаьхьалхенна планагIа дIаяьла еезш хиннаьна 720 центнера мехкаьнга. 450 центнер мара дIаьлаьнна дешархошца. Хьагулаьнн цIенньаьш яьнна сеьклаш кхай та яьнйсар «Ингушский» комсий совхозе тренинг тоьхилар бахьан долаш. Шоай дешар дешца а дешарах мухьаьбаьнчаьчу тIехьаьгIа шин сахьаьтте сеьклаш чуэнча болх ба бесаш а бар дешархой. ХIаьта совхоз грузовой транспортн автобусашца тхона хуэлийтаьна ца хьоачашдерца партера хьалхьон дIаьлехьаьна тайнара.

Виталий МЕЛЬНИЧУК,
полковник,
(АПН).

МохрабIурски наьх бахъаьча мотти- гера юртобохазна орудеш, бастоьм хIаьмаш, храм, Iилмахошта хетачох, беккхача лоархIаьме да Къыдобехьан Кавказен Армянски наторьен древни цивилизацей вахар довзара.

Армене дуккхача районашца еш лаьтт хIаьз археологически изыскеиеш. Тохкамаш деш гучаьлийнарех яду Армянски СССР-ГIилмай Академе IилманIуриалаш тIа, хIаьта корийн хIаьмаш экспиаатий хьисапе дIаьгIаьнна республика ма- хьаьлжкех историческийн музее. ТIехььарча шерашкарча бокхаеГIа махке лоархIа гучалаьнгIаьнна да Урарту ладара кхерий стел, Кафанский районе корадаьх кхетаде хала доаьа храм, йоьхьийча кхерий блокех ьь цун Iала древни наьх бахъаьча цIенех юхедисарех. 6 метр лаьхьагIа я. Цун бухь тIа уйн согIаш до.мотте хинна хьаьгаьш бола базаьлта Iаьхьа.

Георгий САРКИСЯН,
АПН корреспондент.

«Юкъьера дешара школашкарча дешархошта дешар хьехилгеп кхетам лулген дIаэо эргадаьхьха тоадара а уж хьаьгIа хинбаьра а хьаьхьаьрга». КПСС ЦК-на СССР Министрий Советен соцам кепатеча арбаьвнаьул тIехьаьгIа (1977 шу, декабрь) оьлларгIа деш хийлад, оаргIа кхуьш лоьча новкъаьхьа къахьегана хкетам балара тIулакх.

Хьаьнгарш вай, масала, № 19 йола тха СоагIапчарча юкъера школа. КПСС ЦК-на СССР Министрий Советен соцам кхоачашбар духьа чаьхьха хьаьда мероприятеш кийчьаьл школе организационно - педагогически хьисапера, дешархошта къахьегана хкетам балаген профессе лостам гойтарен, школера дешарча процесса эффективности дикалн лаьхьарца дувзаделна кхидола дешар дийлад. Царца дувзаделна уьх шера февраленн мартен берий дешарча - ноянношца ерригача школа юкъара собраниеш йьл.

Дешархой дешца-ноянношца а, 8—10 классашкарча дешархошца а вIашагIехьаьча хьийжар кулгалер болхлой, производстве хьаьлхаттарран, школана шефство лелаеш бола «Ингушский» комсий совхоза механизаторш. Дешархошта къахьегана, кхетам балаген профессе лостам гойтарен тесмах лаьца берий дешта-ноянношгера дийца бовлача классашца дешкарча дешархошца хьалхашка пхьа санна дувзаьхьа а хьамаьлаш даьд школа директора, заьнчиаш, классин кулгалдоьхна, хьаькарошца, «Ингушский» комсий совхоза партКома секретара А. О. Гетагажева, агрономашца И. М. Ганжалова, районе дикагIа йолча доярках Б. М. Корнгоаьс. Кийчьаьл йоккхий стендашца лаьтт школе: «Вай шефаш болчаь», «Производстве хьаьхьаьлатта- раш», вIашагIеьллай профлостама кабинет. ХIанз школе дувзаьн да дешархой производственин бригадаш хьаьлетаен вIашагIехьбаккхарца, дешархой къахьега Iомабера эна материальнин производственин база хьаьрга дешаш.

Тха школа омыто хьаьхьоьх, дешархой производственин бригадаш бакъахьа вIашагIехьаьккхийла езийла а йорташкарча школашца уж хиланза эргIоьаьш хилаьрх.

Кхетам балара болх вIашагIехьаьккхийла хана моттигашкарчаьнгIа тIа къахьегана кхетам балара цIаьнна идейно-политически нравственин воспитаньеш тIа даьлаьн. Болх ца хилийтар, цуьхьа практике массаза а нийса хьестадеш хилаьрх.

Комедеш лаькхе та Iеш, цхьа дола фильмашца а хургIа кийчьаьчаьнна гойташ. «Сильта я гIарагIурах» яхаш да Мережко Виктора аьзьйча сценарех режиссера Самсонов Самсонов Дзотташ дешарчаьнна фильм. Цо хьаьхьоьх фуд из ираз, фу никъ ба ираза болдар.

Нижнерча репертуаре хургIа вайна довзаш, вай безам тIабаьта, хьалхарIа вай хьийжа, хIаьта кхы цIаьькъаза вай хьаьжа безам болаш доаьа фильмаш. Царна юкъе да «Броненосец Потемкин», «Вахаре вуя путевка», «Джульбарс», «Гаврош», кхидарш.

КхьаьгIа мехкашкарча кинематографистий кинофильмаш а хургIа хьаьхьоьхан. Масала, Кристи Агатас яьзьйча поеьстагIа английскей режиссера С. Люмета оттаьдийн шин серех лаьта «Малхбоьалехьа йолча экспресса» да сар вер» яха фильм. «Жаьлаьрна сар» яьзьйча кхин да французийн кинематографе арадаьккха фильм. Цу картине цIаьхьаза а вIашагIехетаргIа вай вайна духа безаш волча французийн комикаца Луи де Фюнесеца.

Уж тайна фильмашца гургIа июнь бетта кинолесачарца.

А. БАЗОРКИН,
МагIалайна района № 19 йолча СоагIапчарча юкъера школа директор.

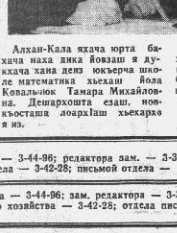

Алхан-Хала яхача юрта бахъаьчаьнна дика Iомабера а я-кхаьча хана деш юкъерча школе математика хьаьхьа йола Ковальчюк Тамара Михайловна. Iомаьрхоча еаш, новкъостаца лоархIаш хьехархо я из.

Ший болх дика баьь ца Iеш, хьинна общественнийца а я Тамара Михайловна. Из я юрта Совета депутат, школерча профсоюзин организацие член.

Сурта тIа: Т. М. Ковальчюк.
Я. ЦУЕВА сурт.

Июнера киноэкран

Аьхка. Шера юкъе эттара хозагIа йола ца. Цу хана дукха нах хуо отпускех салоIаш, хIаьта ахархой — тIаIеIIа хьешца болх беш. Цудухьа отпускех болчар а болх беш баьраша а самукъане салоIардолаш кийчьаь хила еза аьхаьнга кинорепертуар. Из хкета а деш, кертерга даьлкъе комедеш хургIа июне дIагойташ. Иштта, вай хьажъаш хургIа «Саг йоалаьр» яьхча Гоголя яьзьйча пьесах «Ленфильмо» оттаьйча комедета. Саг йоалаьр аьина Подколесина хьовзаьдаьча тIулакха тешаш хургIа вай. Подколесина роль лоьзаьргIа цIи хеза волча киноактеро Петренко Алексея.

Комеде бокхха говзанчаьн ба гуржий кинематографисташ. Цар оттаьйча дуьхьа комедешка хьожаьш IаьлжаIа «Iоагга дег тIара сакъердалуш хуо вай. Цу бетта вай хьожаш хургIа «Бабулайдан хьаьхьарчиин», «Юртара тIаьхьуьзарш» яхача шин новеллах латтаьча «Хьайна моте хьоастадеш» яхача комедега. Шаккхеча новеллашка хьаьхьоьхар да революци йлаьеьх хиина гуржий юрта вахар. Режиссера Б. Чейшвили оттаьйча хьалхарга новеллас дувц лоалаьочуьн хьаьхарчийн беша чулелаьш да вутача хьаьнаьл ахарочоьх Бакулах лаьца. ХIаьта режиссера Р. Чарквадзийне кийчьаьла новеллас вайна вовз ше лоьаьш хаьрахььаьнна лела ший сеьаш тучаьккха гIерташ вола саг.

«Тамашие мечтатель» яхаш да «Узбекфильме» режиссера Р. Батырова оттадийна картина. Цу тIа дувц цхьан хана хьаьнгIа кхьаьгIаш ваьлаьгIа лоьрах Хьасанах лаьца. ТIехьаьгIа хIаьмилга тIехьа а ваьлс яьхьаьдеш доачча Дакхоич из, цхьабаьхьа, яхьхсра ца лелаьдеш доаьа-тIулакхан «деша доача» а хаьа яьхча хьаьнаьча хьаьхьаьга наьхьа тIа воаг из.

«Армефильм» яьхча киностуде экрана тIа аьккхай цIи хезана армянски литературга классика А. Пароняна «Ший сесаг бIаг гIерт Багдасар» яьхча комеди. ХIана гIерт Багдасар ший сесаг йита? Шийна новкъостаца де уз яхаш, ший сесаг деш а Iехаеш а лелаьча новкъостех кхийтта а кхийтта сесаг йита лерхI Багдасара. Фильм дьаьккхаьл режиссера Г. Мелик - Авакяна.

«Iаьлаьчу экхийтта гIерт Дервиш» яхаш да Азербайджанерча кинематографисташа оттаьдийна фильм. Феодальни хаьнарча Азербайджанна вахаре хиннача тIехьаьдаьча гIулакхех лаьца да из фильм.

Комедеш лаьккхе та Iеш, цхьа дола фильмашца а хургIа кийчьаьчаьнна гойташ. «Сильта я гIарагIурах» яхаш да Мережко Виктора аьзьйча сценарех режиссера Самсонов Самсонов Дзотташ дешарчаьнна фильм. Цо хьаьхьоьх фуд из ираз, фу никъ ба ираза болдар.

Нижнерча репертуаре хургIа вайна довзаш, вай безам тIабаьта, хьалхарIа вай хьийжа, хIаьта кхы цIаьькъаза вай хьажа безам болаш доаьа фильмаш. Царна юкъе да «Броненосец Потемкин», «Вахаре вуя путевка», «Джульбарс», «Гаврош», кхидарш.

КхьаьгIа мехкашкарча кинематографистий кинофильмаш а хургIа хьаьхьоьхан. Масала, Кристи Агатас яьзьйча поеьстагIа английскей режиссера С. Люмета оттаьдийн шин серех лаьта «Малхбоьалехьа йолча экспресса» да сар вер» яха фильм. «Жаьлаьрна сар» яьзьйча кхин да французийн кинематографе арадаьккха фильм. Цу картине цIаьхьаза а вIашагIехетаргIа вай вайна духа безаш волча французийн комикаца Луи де Фюнесеца.

Уж тайна фильмашца гургIа июнь бетта кинолесачарца.

А. БАЗОРКИН,
МагIалайна района № 19 йолча СоагIапчарча юкъера школа директор.

КХЬЫ ЦХЬАЬКХА А ДИКА КХАЬ

Самардийнаьла городе юкъе, Орденоносице цIерагIе ешийла спекта тIа «Мосфильм» арахIийца «Мимиино» яха фильм гойтарца хьаьдийлла керда шерарна формата «Кобчаев» яха кинотеатр. Хоаьхтаьхе итт совгIа саг хургIа цига болх беш. Аьсстина дика йоллаш, техникечарна дика Iаьлаьдаьь, ешийла хьожарашца пергIата бетаргIа- болаш IаьлаьмаI дика хьаьдаьь из кинотеатр.

Кинотеатр хьаьделлаш кхьмаьл дир кинофильмаца управленне начальникна Г. М. Дегтярева. «Мимиино» яха фильмаьн из оттаьдийна режиссера Дмитрия кхоллама наьхьаьн лаьца кхьмаьл дир управлене методкабинете йоккхарIа йолча методистех Ю. А. Степановас. Иштта, вай столица новкъостаца кхьаьнна культурехь культура кхуьрч хьаьхиннаб гергие.

Бек АБАДИЕВ.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТХА УЧИЛИЩЕ ДЕША ДУВЛА

ХЬАМСАРА МЕХКАРИЙН КАГНИ НАХИ!
КХАЧАН ПРОМЫШЛЕННОСТА СПЕЦИАЛИСТАШ ХИЛА ШУН БЕЗАМ БАЛЕ ДЕША ДУВЛА № 12 ЙОЛЧА ГРОЗНЕНСКИ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКИ ОЧИЛИЩЕ 1978—1979 ДЕШАРА ШЕРА.

IомаергIола специальносташ:

1. ПЕКАРЬ — мьахха комбинате болх бергболаш а бол кийчбен бол кийчбеча машина тIа болх бен хоьрг-болаш а. Деша вагIа веза ха 10 класс чаьхьаьхьачун 1 шу, 8 класс чаьхьаьхьачун 2 шу.
2. КАРАМЕЛЬЩИК — кондитерски фабрике болх бергболаш глянцовщикаш, варщикаш болх бе Iамаргволаш. Деша вагIа веза ха 2 шу.
3. АППАРАТЧИК — шурийна пастеризация е, из шеаьле, шурий процессе сепараторгийна-чистоготовителе болх бе Iамаргволаш. Деша вагIа веза ха 2 шу.
4. ФОРМОВЩИК — колбаси изделеш ер. Деша вагIа веза ха 1 шу.
5. АППАРАТЧИК — консервашта стерилизаци ер. Деша вагIа веза ха 10 класс чаьхьаьхьачун 1 шу.
6. КУЛИНАР — чьхьарий изделеш кийчьер. Деша вагIа веза ха 1 шу.

Училище деша дIачуэн 15 шерал кIезигIа ха йоаьна 8, 9, 10 класс образовани йола мехкарийн кагий нахи. 8 класс образовани йола дешарца училище дIаэо деш юкъера школа программагIа.

Училище деша дIачийдарца 30 сома боарам болаш стипендин гел. Штатни производственни практика йолча хана дешархошта цар дьаьккхача алапех 33 проц. ахча кхы я тел.

Училище деша водачо дIачудала деза ер документаш:

1. ДIачуэна аьина язъьь заявленне,
2. Дешара хьаьхьаьхара документ,
3. Вахача моттигера справка,
4. Школера характеристика,
5. Диь фотокарточка (3Х4).
6. Прийнийан ца хилара хьаьхьаьхара справка,

УЧИЛИЩА АДРЕС: г. Грозный, Партизански ул., 19, ГИТУ-12. Телефон 3-33-23.

Предприятей, колхозний, совхозний, школай, детсадий, пионерски лагерий, профсоюзий обкомий, кхьча профсоюзин организацей кулгалхой

ТЕРКАМГА!

Нохч - IIаьлгIай республикански тенкий театро договорашн юхьаьл кайнкулан йолча хана (июнь — август) берийн школьний площадкашца пионерийн лагерашка, кхьча берий учреждеьешка театро спектакламан уьттаергIолаш.

Театра адрес: г. Грозный, Орджоникидзе цIерагIа проспект, 99. Телефон 2-08-81.

ТЕЛЕВИДЕНИ

30 МАЙ.
I ПРОГРАММА.

8.00 — «Хьа». Информационни программе. 8.35 — Iуйранара гимнаьстикаьчарна. 8.50 — Мультфильмаш программе. 9.25 — «ДоттагIаьчарна лелаьр берам» яха пионерски концерт. 10.55 — Информационни программе. Ишттаьлча — Центральни телевиденей Оркестрозин радиен симфонически оркестро кхоачашбен Боровина иоьалгIа симфони. 12.30 — «Дошо Прага» яха документальни фильм. 12.45 — Информационни программе. Ишттаьлча — Советски Дворцаьн произведенецийна концерт. Хьаьнгарш Московскийн Паччахьалхсен симфонически оркестро. 14.00 — «Чехословски таьхий». Кинопрограмма. 16.00 — А. Твардовскийн «Пооташ». 18.30 — «Мутевашца выставочни залаьчарна гIолаш». Паччахьалхсен эрмитаж. Керда суратца. 18.00 — Советски Паччахьалхсен а боьхонна а лаьрдаш. «Законн правопорядкан чIогIа!» яха болх хьаьлх доргIалаш Советий доаьрIаьмо». Передача дагаьнна. «Сесаг ешийла» яьзьйча а лаьрдаш, «Сесаг ешийла» яьзьйча а